

Richtlijn voor strafvordering mobiel banditisme

Rechtskarakter: Aanwijzing i.d.z.v. artikel 130, lid 6 Wet RO

Van: College van procureurs-generaal

Aan: Hoofden van de OM-onderdelen

Registratienummer: 2019R010

Datum inwerkingtreding: 01-05-2019

Publicatie in Stcrt.:

Vervallen:

Relevante beleidsregels OM: Aanwijzing kader voor strafvordering meerderjarigen (2019A003)

Wetsbepalingen: Art. 310, 311, 321, 326 416, 417 en 417bis Wetboek van Strafrecht (Sr)

Bijlage(n): –

Beschrijving

Mobiel banditisme is in essentie een verschijningsvorm van internationaal georganiseerde vermogenscriminaliteit. De daders zijn slechts tijdelijk in een land, hebben geen binding met het land en gaan professioneel en planmatig te werk bij hun enige doel: het (veelvuldig) plegen van vermogens-, fraude- of oplichtingsdelicten in het gastland. Dit heeft grote gevolgen voor de slachtoffers en veroorzaakt grote economische schade.

Hierin onderscheidt mobiel banditisme zich van de reguliere plegers van voornoemde delicten. Het is dan ook vanuit het oogpunt van normhandhaving en generaal preventie cruciaal dat vanuit de strafmaat een krachtig signaal uitgaat dat deze vorm van criminaliteit door de Nederlandse samenleving zwaar wordt aangerekend. Het Openbaar Ministerie ziet daarom in beginsel geen aanleiding om een deels voorwaardelijke straf of werkstraf te vorderen. De vordering tot gevangenisstraf zal waar mogelijk vergezeld gaan van een vordering tot ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel.

Op Europees niveau wordt mobiel banditisme als in het algemeen gedefinieerd: 'een mobiele (rondtrekkende) dadergroep is een vereniging van daders die zich stelselmatig verrijken door middel van vermogenscriminaliteit of fraude (met name winkel- en ladingdiefstal, diefstallen uit woningen en bedrijven, diefstallen van en uit auto's, oplichting, skimming en zakkenrollerij), binnen een breed gebied waarin ze activiteiten uitvoeren en die internationaal actief zijn' (Raad van de Europese Unie, 5 november 2010).

De uiterlijke verschijningsvormen van mobiel banditisme zijn zeer divers en de criminele doelstelling kan het beste aangetoond worden aan de hand van objectieve indicatoren. Om de kwalificatie 'mobiel banditisme' redelijkerwijs te gebruiken als strafverzwarende omstandigheid, dient getoetst te worden aan onderstaande indicatoren, waarbij indicatoren 1, 2 en 3 altijd van toepassing dienen te zijn en daarnaast indicator 4 of 5. Als deze van toepassing zijn wordt de kwalificatie 'mobiel banditisme' als strafverzwarende omstandigheid aangenomen.

Indien hiernaast ook een of meerdere indicatoren als genoemd onder 6 t/m 10 van toepassing zijn, dient dit gezien te worden als een extra bevestiging van de toepasselijkheid van 'mobiel banditisme'.

Indicatoren

1. betreft vermogens-, fraude- of oplichtingsdelicten;
2. betreft verhandelbare (lang houdbare) goederen die redelijkerwijs niet bestemd zijn voor eigen gebruik;
3. verdachte heeft geen aantoonbare vaste of duurzame woon- of verblijfplaats in Nederland;
4. betreft meerdere vermogens-, fraude- of oplichtingsdelicten in een relatief korte periode en/ of een relatief grote hoeveelheid goederen;
5. aanwezigheid van (internationale) justitiële en/of politieke informatie die direct dan wel indirect wijzen op plegen van vermogens-, fraude- of oplichtingsdelicten;
6. feit(en) gepleegd tussen twee of meer personen of in een organisatie;
7. professionele/ geraffineerde uitvoering: duidelijke rolverdeling, gebruik (specifieke) voorwerpen, babbeltruc, inzet minderjarigen
8. geen beschikking over sociaal vangnet in Nederland;
9. geen (legale) bron van inkomsten of beschikking over financiële middelen om verblijf in Nederland te bekostigen;
10. ongelooftwaardig of onaannemelijk verhaal over inreis en/ of reden verblijf in Nederland.

Ad 1) hierbij dient gedacht te worden aan: winkel- en ladingdiefstal, diefstallen uit woningen en bedrijven, diefstallen van en uit auto's, zakkenrollerij, heling, oplichting en fraudedelicten (o.a. skimming, valsheid in geschrifte). Laatstgenoemde fraudedelicten worden doorgaans gepleegd om vermogensdelicten te maskeren en te faciliteren.

Hoewel er diverse buitenlandse groepen/ organisaties zijn die zich in Nederland (veelal specifiek) bezighouden met het drugscriminaliteit of mensenhandel, vallen deze groepen en feiten buiten de definitie van mobiel banditisme.

Ad 6) In de meeste gevallen kan worden bewezen dat de strafbare feiten in vereniging of door een criminele organisatie (ex artikel 140 Sr) zijn gepleegd. De aanwezigheid van een bewuste en nauwe samenwerking is echter niet in alle gevallen vereist om de kwalificatie mobiel banditisme voldoende aannemelijk te maken.

Mobiel banditisme en winkeldiefstallen

Aantal feiten in korte tijd ¹	First offender	Recidive (inclusief internationaal)
1	GS1 maand ov	GS 2 maanden ov
2	GS 3 maanden ov	GS 4 maanden ov
3	GS 4 maanden ov	GS 5 maanden ov
4	GS 5 maanden ov	GS 6 maanden ov
etc	GS 1 maand extra per feit	GS 1 maand extra per feit

¹ maatwerk indien de waarde van de goederen zeer hoog is

Mobiel banditisme en zakkenrollerij

First offender	Recidive (inclusief internationaal)
GS 3 maanden ov (vervolgens ook pinnen: GS 4 maanden ov)	GS 4 maanden ov (vervolgens ook pinnen: GS 5 maanden ov)

Mobiel banditisme en inbraak of insluiping woning

First offender	Recidive (incl. internationaal)
GS 7 maanden ov	GS 9 maanden ov

Mobiel banditisme inbraken overig

	First offender	Recidive (incl. internationaal)
Automaten in openbare ruimte, benzine uit auto	GS 3 maanden ov	GS 4 maanden ov
Inbraken bedrijven/ auto's	GS 4 maanden ov	GS 6 maanden ov
Ladingdiefstal	GS 4 maanden ov	GS 6 maanden ov

Mobiel banditisme en diefstal voertuigen

	First offender	Recidive (incl. internationaal)
Fiets / 2 fietsen	GS 6 weken – 3 maanden ov	GS 3 – 4 maanden ov
Brommer/elektrische fietsen	GS 3 maanden ov	GS 4 maanden ov
Auto, caravan, motor of klein vaartuig (waarde t/m € 20.000)	GS 4 maanden ov (waarde t/m € 20.000) GS 5 maanden ov (waarde > € 20.000)	GS 6 maanden ov GS 7 maanden ov
Vrachtwagen (zonder belading) en/of aanhanger / oplegger, autobus	GS 5 maanden ov	GS 7 maanden ov

Mobiel banditisme en koper/metaaldiefstal

	First offender	Recidive (incl. internationaal)
Zonder gevaarzetting/ met grote maatschappelijke of financiële schade	GS 2 maanden ov	GS 3 maanden ov
Met gevaarzetting/ zonder grote maatschappelijke of financiële schade	GS 3 maanden ov	GS 4 maanden ov
Met gevaarzetting/ met grote maatschappelijke of financiële schade	GS 4 maanden ov	GS 5 maanden ov

Mobiel banditisme en oplichting

Aantal slachtoffers	Bedrag goed/ dienst	First offender	Recidive (incl. internationaal)
1	t/m 1.200 euro	GS 6 weken ov	GS 2 maanden ov
2	t/m 5.000 euro	GS 12 weken ov	GS 4 maanden ov
3	t/m 10.000 euro	GS 18 weken ov	GS 6 maanden ov
Etc.	Etc.	GS 6 weken extra per slachtoffer of 5.000 euro	GS 2 maanden extra per slachtoffer of 5.000 euro

Mobiel banditisme en heling

	First offender	Recidive (incl. internationaal)
(beoogde) waarde t/m € 100, opzet	GS 3 weken ov	GS 4 – 6 weken ov
Vanaf 100 t/m 500, opzet	GS 1 maand ov	GS 2 maanden ov
Vanaf 500 t/m 2.000, opzet	GS 2 maanden ov	GS 3 maanden ov
Vanaf 2.000 euro, opzet	GS 3 maanden ov	GS 4 maanden ov

Legenda

Afkortingen

GS = gevangenisstraf

ov = onvoorwaardelijk